

2121
vēst. iez.

Sīlis Aleksandrs

(Andris Aucinieks),

(1920 - 1985)

sabiedriskais darbinieks (Vācija)

Fonda Nr. 2121

vēsturiskā izziņa
(fonda apmestīpums)

1855 - 1998.

Sīlis Aleksandrs (Andris Aucinieks)
(1920–1985), sabiedriskais darbinieks, (Vācija)

Fonds nr. 2121
Fonda aprakstījums
vienkāršotam aprakstam 1–v

Fondraža nosaukums

Sīlis Aleksandrs (Andris Aucinieks)

Biogrāfija

Sabiedriskais darbinieks Aleksandrs Sīlis dzimis 1920.gada 2. februārī Novorosijskā, Kaukāzā. Skolotāja (tautskolu inspektora) dēls. Mācījies pamatskolā Liepājā, Kuldīgā, Jēkabpilī, Saldus pilsētas ģimnāzijā un Rīgas pilsētas 1. (angļu) ģimnāzijā, kuru beidzis 1939.gadā. Pēc ģimnāzijas beigšanas iestājies Kara skolas flotes nodaļā. Dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā. 1943.gada rudenī iesaukts Latviešu leģionā, dienesta pakāpe – virsnieks (15.divīzijā).

Latvijas universitātē studējis arhitektūru no 1941.– 1943.gadam. Bijis studentu korporācijas *Beveronija* biedrs. No 1968.– 1971.gadam studējis Maincas universitātē (Vācijā) Austrumeiropas vēsturi.

Otrā pasaules kara beigu periodā A. Sīlis nokļuva Vācijā, Rāvensburgā t.s. franču joslā. Viņš iesaistījās trimdas latviešu kultūras dzīvē un izvērsa plašu sabiedrisko darbību. Darbojās Latvijas skautu centrālā organizācijā, Latvijas Jaunatnes Sarkanajā krustā u. c. organizācijās, iesaistījās arī ev. lut. draudžu darbā. Viņš palīdzēja rīkot Latvijas valsts svētkus trimdā, teica runas šajos pasākumos Kaizerslautenā, Manheimā, Mīnhenē, Pinebergā, Hanoverā, Mīnsterē un citur.

A. Sīlis piedalījies Rāvensburgas nometnes avīzes tapšanā (avīzē A. Sīlis parakstīja savus rakstus ar pseidonīmu A. Aucinieks) u. c. sabiedriskos pasākumos. A. Sīlis piedalījās arī trimdā atjaunotās Preses biedrības darbā un visu mūžu bija tās aktīvs biedrs.

Lai trimdā nopelnītu līdzekļus eksistencei, A. Sīlis iesaistījās saimnieciskajā darbībā Vācijā, sadarbojās ar firmām un dažādiem uzņēmumiem. Sešdesmito gadu sākumā viņš apprecējās ar farmaceiti Ingeborgu Vītoli, vadīja sievai piederošās “Viktorijas” aptiekas saimniecību (rakstīja atskaites, pārskatus, veica arī grāmatveža darbu). Kā lietvedis, kasieris, grāmatvedis A. Sīlis jau pirms laulībām darbojies vairākos privātos uzņēmumos un sabiedriskās organizācijās. Pēc 2. Pasaules kara viņš strādājis arī kā tehniskais zīmētājs, biroja vadītājs, ierēdnis, zīmētājs franču armijas Ģeogrāfiskajā dienestā Ofenburgā. 1966.gadā A. Sīlis ievēlēts Latvijas Preses biedrības Vācijas kopas valdē, bija ilggadīgs tās sekretārs – lietvedis, biļetena redaktors, darbojās J. Jaunsudrabiņa kapa pieminekļa komitejā. No 1968. līdz 1985.gadam vadījis latviešu grāmatu stenda iekārtošanu Starptautiskajā grāmatu mesā Frankfurtē un nodrošinājis sekmīgu latviešu grāmatniecības popularizēšanu. A. Sīlis rakstījis reportāžas

2

dažādiem laikrakstiem, sagatavojis latviešu radio programmas, piedalījies Madrides, Radio Liberty u. c. radiatoridījumos. Visvairāk publicējis laikrakstos *Tēvija*, *Nedēļas Apskats*, *Latviešu ziņas*, *Latvija*, *DV Biļetens*, *Latvija Amerikā*, *Tilts* u. c. Izdevis Sīļu ģimenes biļetenu *Mežvidu Vēstis*. Pirmie A. Sīļa dzejoļi iespiesti jau Latvijā, publicētas divas pasakas (1930), dzejoļi (1935), publicēti arī viņa raksti par skautu darbību.

Sīļu ģimenes īpašumā *Mežvidi (Vācijā)* tika rīkoti daudz un dažādi pasākumi. *Mežvidos* pulcējās trimdas latviešu sabiedrība Jāņu svinībās u. c. svētkos. Studentu korporācijas tur atrada telpas savām sanāksmēm. A. Sīlis atbalstīja latviešu pasākumus gan ar savu darbu, gan finansiāli.

Glabāšanas vēsture

Dokumenti glabājušies pie A. Sīļa dzīvesbiedres Ingeborgas Sīles.

Tiešais iegūšanas avots

Latvijas valsts arhīvs šos dokumentus ieguvis no Ingeborgas Sīles pilnvarotām personām Artura Vatvara un Ivara Kronīša. Pirmais dokumentu sūtījums LVA saņemts 1998.gadā, noslēgts dāvinājuma līgums nr.67/218, datēts 1998.g. 17.maijā. Pēc pāris gadiem saņemts fonda papildinājums, šie dokumenti pieņemti ar aktu nr. 1/230, datēts 25.11.2003., aktam pielikumā– A. Sīļa dokumentu pieņemšanas saraksts, sastādīts 2003.g. novembrī.

Temats un saturs

Saņemtajiem dokumentiem ir kultūrvēsturiska nozīme. A. Sīļa raksti, runu teksti, referāti, materiāli par Starptautiskajām grāmatu mesām Frankfurtē, reportāžas, radiatoridījumu teksti u. c. dokumenti paver plašu ieskatu latviešu trimdas dzīvē un sabiedriskajā darbībā. Lielu fonda daļu aizņem sarakste. Tā ir tematiski daudzveidīga (politika, kultūra, sadzīve, izglītība, medicīna, ekonomika u. c.) un aptver plašu A. Sīļa paziņu, draugu, nozīmīgu trimdas latviešu sabiedrisko darbinieku loku (A. Cipulis, B. Jēgers, V. Voits, J. Leitītis, A. Vatvars, I. Kronītis, V. Hazners, J. Gulbītis, J. Sudrabiņš, B. Rubesa, L. Skultāne u. c.). Daļu no sarakstes A. Sīlis paspējis sakārtot, dokumentu sistematizācijā vadoties pēc sev būtiskiem principiem, tāpēc kārtojums dažviet ir veidots tematiski, citur– pēc personālijām. Fonda dokumentos atspoguļojas latviešu trimdas apstākļi bēgļu nometnēs un vēlāk– Vācijā, ASV un citur dzīvojošo latviešu sabiedriskā, politiskā, kultūras dzīvē, kā arī latviešu personiskās pārdomas par sadzīvi trimdā. Fondā ir plašs un daudzpusīgs fotogrāfiju klāsts, tajā skatāmas 1930.gadu Latvijas ainavas un Rīgas skati, latviešu bēgļu nometņu ikdienu un sabiedriskie pasākumi, Daugavas vanagu, Latviešu Preses biedrības u. c. organizāciju darbība, kā arī A. Sīļa un viņa dzīvesbiedres I. Sīles (dz. Vītola) radu un paziņu loks.

Komplektēšana

Nav plānots fonda papildinājums.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti valsts glabāšanā daļēji sakārtotā veidā. Dokumentu ekspertīze, sistematizācija un aprakstīšana veikta 2001.un 2003.gadā, ievērojot “Metodiskos norādījumus personu dokumentu apsekošanai un vienkāršotai aprakstīšanai”, kā arī ISAD (G) pielietošanas noteikumu B daļu– par personu fondiem.

Fonda sistematizācija

Daļēji sakārtotā fonda sistematizācijas un aprakstīšanas rezultātā izveidotas 402 lietas. Tās sagrupētas vairākās lielās daļās– sērijās.

Iepriekšminētajām daļām atsevišķos gadījumos ir izveidotas un tām pakārtotas sīkākas dokumentu kopas – apakšsērijas:

1. A. Sīļa un viņa tuvinieku biogrāfiskie dokumenti.

1.1. A. Sīļa dokumenti

1.2. A. Sīļa radu biogrāfiskie dokumenti un A. Sīļa ģenealogiskie pārskati par dzimtu

1.3. A. Sīļa dzīvesbiedres Ingeborgas Sīles (dz. Vītola) un viņas tuvinieku dokumenti

2. A. Sīļa (A. Aucinieka)radošā darba dokumenti un tulkojumi (ar pielikumiem).

2.1. A. Sīļa izdevums “Mežvidu Vēstis”

2.2. A. Sīļa sagatavoti pārskati (ar pielikumiem– recenzijām u.c. dok.) par savu radošo darbību un piezīmes

2.3. A. Sīļa sagatavotie radioraidījumu teksti u.c. dokumenti par viņa darbību radio

2.4. A. Sīļa tulkotie raksti

3. Sarakste.

3.1. A. Sīlim un viņa ģimenei sūtītas vēstules (ar pielikumiem), atklātnes, telegrammas, apsveikumi, ielūgumi u.c. un viņu atbildes respondentiem

3.2. A. Sīļa mātes sarakste

3.3. A. Sīļa māsas Mirdzas Ozoliņas (dz. Sīle) u.c. Sīļu dzimtai piederīgo sarakste

3.4. A. Sīļa dzīvesbiedres Ingeborgas Sīles (dz. Vītola) un viņas mātes K.

Hohenfelsenas– Cinovskas personiskā sarakste

4. A. Sīļa sabiedriskā darbība dažādās sabiedriskās, reliģiskās u.c. organizācijās

4.1. Latviešu centrālās padomes (LCP; arī LCPV) Vācijā, Ofenburgas latviešu kopas u.c. latviešu trimdas organizāciju savstarpējās sadarbības dokumenti

4.2. Latviešu Centrālā komiteja (LCK) Vācijā

4.3. Skautu un gaidu vienību dokumenti

4.4. Trimdas latviešu ev.– lut. draudžu rīkoto pasākumu un draudžu vadītāju dokumenti

4.5. Trimdas latviešu ev.– lut. draudžu sarakste (ar pielikumiem) par pamatdarbību u.c. ar reliģiju saistītiem jautājumiem

4.6. Frankfurtes un apkārtnes ev.– lut. draudzes finanšu dokumenti

4.7. Starptautiskās bēgļu organizācijas (IRO) dokumenti

4.8. Latviešu preses biedrības (LPB) Vācijas kopas valdes dokumenti

4.9. Latviešu preses biedrības (LPB) ģenerālsēkretāra, valdes locekļu, LCP biedru un trimdas latviešu savstarpējā sarakste.

4.10. LPB izdevumi “Preses Pīle” u.c. informatīvi dokumenti

4.11. LPB Vācijas kopas izveidotās Jāņa Jaunsudrabiņa kapa pieminekļa komitejas (JJKPK) dokumenti

4.12. Raiņa un Aspazijas pieminekļa komiteja (RAPK)

4.13. Latviešu ģimnāzija Minsterē un Minsteres Latviešu centrs

4.14. Latviešu aprūpes biedrības Daugavas vanagi (L.A.B.DV) sarakste

4.15. L.A.B.DV nodaļu pārskati u.c. dokumenti par pamatdarbību

4. 16. A. Sīļa privātie sabiedriskās darbības dokumenti
5. Sabiedriskajam un radošajam darbam sakrātie dokumenti, materiāli par izglītību, ceļojumiem, sabiedriskajiem un kultūras darbiniekiem, politiku u. c. tēmām.
- 5.1. A. Sīļa sakrātie dokumenti par Latviju un viņa pažiņu dažādas tematikas dokumenti
- 5.2. Dažādu semināru un lekciju materiāli un J. Gutenberga universitātes studentu apvienības informatīvi dokumenti
- 5.3. Sakrātie dokumenti par jaunatnes izglītību, Dziesmu svētkiem trimdā u.c. A. Sīli interesējošām tēmām
- 5.4. Braču ģimenes dokumenti
6. Saimnieciskās darbības dokumenti un dāvinājumi
- 6.1. Pārskati, līgumi, akti, rēķini u.c. dokumenti
- 6.2. Dāvinājumi Sīļu ģimenei
7. Fotomateriāli.
- 7.1. Sīļu ģimenes fotogrāfijas un fotoalbumi
- 7.2. A. un I. Sīļu sakārtotās kopīgo ceļojumu fotogrāfijas
- 7.3. Braču ģimenes un viņu radu fotogrāfijas
8. Priekšmeti.

Dokumenti sakārtoti pēc hronoloģiski nominālā principa. Ievērotas dokumentu kopīgās pazīmes un to rašanās vēsture.

2003.g. oktobrī, saskaņojot ar LVA direktores vietnieci V. Guzanovu, veikta 1998.g. saņemtā A. Sīļa fonda 1-v apraksta pārstrāde, saskaņojot tematiski un hronoloģiski gan pirmo, gan pēc 1998.gada saņemto— otro uz LVA nosūtīto dokumentu klāstu.

Pieejamības noteikumi

Ierobežota pieejamība A. Sīļa dzīvesbiedres I. Sīles privātās sarakstes daļai, konkrēti— 141. lietai ir izmantošanas ierobežojums līdz 2020.gadam.

Dokumentu valoda

Pamatteksts latviešu valodā, atsevišķi dokumenti (īpaši sarakstē) ir vācu, angļu, franču u. c. svešvalodās.

Fiziskais raksturojums

Dokumentu fiziskais stāvoklis pārsvarā labs, atsevišķi dokumenti saglabājušies apmierinoši, par dziestošu tekstu sniegtas norādes apraksta piezīmju daļā.

Uzziņas palīgīdzekļi

Ir pieejams apraksts glabājamo lietu līmenī.

Aprakstījumu sastādīja
Vecākā eksperte

Laima Kļaviņa

2003. gada 8. decembrī.

LIETAS Nr. _____ **APLIECINĀJUMA LAPA**

Lietā iešūtas (ievietotas) 4 (citas)
ar cipariem un vārdiem _____ lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____,
izlaisti lapu Nr. _____;
+ _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja vad. dienests amats Ry. paraksts R. Kjaogo paraksta atšifrējums